

Ніколайчук Юрій

курсант

Військовий Інститут Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

Науковий керівник: Артюшенко Олександр

викладач кафедри

Військовий Інститут Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

Yuriy Nikolaychuk

cadet

Military Institute of Kyiv National University named after Taras Shevchenko
Kyiv, Ukraine

Scientific supervisor: Alexander Artiushenko

lecturer at the Department of Financial Security

Military Institute of Kyiv National University named after Taras Shevchenko
Kyiv, Ukraine

ІННОВАЦІЇ У ГЛОБАЛЬНІ БІРЖОВІЙ СФЕРІ ТА БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

INNOVATIONS IN GLOBAL EXCHANGE AND BANKING

Цифрові технології вже давно зачепили будь-яку сферу діяльності, включаючи банківський сектор. Вони значно полегшують роботу організацій та є запорукою їх довгострокового розвитку. Український digital-банкінг ще довго міг розвиватися в тіні класичного банкінгу, проте світова пандемія COVID-19 змінила усі плани та стала своєрідним драйвером для прискореної digital трансформації банківського бізнесу. В умовах війни та воєнного стану банківський сектор зазнав складних випробувань, в яким головним завданням є забезпечення стійкості та стабільності функціонування банківської системи. Банківський сектор зіштовхнувся з низкою обмежень, запроваджених урядом, які в свою чергу суттєво вплинули на його діяльність: обмеження валютних операцій, фіксування курсу долара США до гривні, обмежити зняття готівки з рахунку клієнтів, мораторій на здійснення транскордонних валютних платежів (крім підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань) та Уряду, окремих дозволів НБУ), зупинити здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками резидентів держави, що здійснила збройну агресію проти України. Також варто згадати про безповоротні втрати як банківської системи загалом так і окремо взятих установ(банків): втрата людського потенціалу, а також фізичне знищення (окупація) основних фондів та іншого майна.

Поняття «інновації» сучасна економічна наука трактує як «кінцевий результат інноваційної діяльності, що знайшов втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку» [1].

На сучасному етапі освоєння інновацій в українських банках найпопулярнішими є такі види продуктів:

1) мобільний банкінг – це сервіс, за допомогою якого клієнт банку, тобто власних карткового рахунку, має можливість керувати власними безготівковими коштами за допомогою мобільного телефону: переказувати кошти з одного рахунку на інший, поповнювати мобільний рахунок, переказувати кошти за кредитом, оплачувати Інтернет, комунальні послуги тощо;

2) Інтернет-банкінг (веб-банкінг) – це один із видів дистанційного банківського обслуговування, що дає можливість клієнту управляти своїми рахунками не виходячи з дому за допомогою мережі Інтернет навіть у віддалених куточках країни;

6) QR-банкінг – це винахід, за допомогою якого можна, не беручи з собою пластикову картку, легко та швидко оплатити рахунки за товари, послуги та Інтернет-покупки, через QR-код за безконтактною банківською системою. QR-код (quick response code) – двомірне зображення, в яке закладається певний текст або цифри, і зчитувати інформацію з неї можна будь-яким мобільним телефон з фотокамерою та програмним забезпеченням. Потрібно просто сфотографувати код, який швидко розпізнається через мобільний Інтернет, відкриється сторінка оплати, де потрібно ввести свій пароль;

8) Send money – новітня послуга, що дозволяє переводити на рахунок одержувача гроші за номером мобільного телефону. Ідея в тому, що не потрібно вводити 14-значний номер, як раніше, а просто номер телефону одержувача грошей. Далі система працює вже з людиною- одержувачем, яка повинна ввести дані своєї карти і підтвердити переказ. Для цього потрібно зайти в додаток, увести номер мобільного телефону, суму і вибрати, з якої карти списувати кошти. Що важливо, одержувач може бути клієнтом будь-якого іншого банку системи Visa або Master Card;

9) фотокаса – це новинка для смартфонів. За фотографіями рахунків і комунальних платежів працівники банку самі створюють усі необхідні документи, які потім приходять на e-mail як відскановане фото. Усе, що потрібно зробити – це сфотографувати квитанцію, за якою потрібно розрахуватись, смс-повідомленням відправити її в банк і підтвердити операцію.

10) Приват24 для окулярів Google glass – додаток майбутнього, за допомогою якого можна оплачувати рахунки за фото, переводити кошти через голосові функції, заправлятися на АЗС, оплачувати товари та послуги в магазинах та в мережі Інтернет, оплачувати замовлення в ресторані, знімати готівку без карти в банкомата тощо [2].

Найбільш перспективними напрямками розвитку банківського сектору можна вважати блокчейн технології та банкінг в хмарах.

Таблиця 1

Перспективні напрями розвитку банківського сектору

Назва	Сутність	Можливості втілення в банківському бізнесі
Блокчейн	- механізм формування спільної бази даних для здійснення операцій на основі формування лінійних зав'язків в банківській сфері та відкритість інформації для суб'єктів ланки	формування нового оцифрованого банківського продукту з підвищеним рівнем безпеки та продукту зберігання активів зі спільною власністю – банк – підприємства, фізичні особи, що призведе до скорочення посередників між банком та клієнтом, скорочення витрат, ризиків втрати інформації, прискорення розрахунків шляхом формування «розумних контрактів»
Банкінг в хмарах	- механізм зберігання банківської інформації в Інтернеті	формування індивідуальних проектів для клієнта (B-Cloud), що передбачає розміщення інфраструктури в хмарі та організацію віддалених каналів зв'язку із банком, можливість отримання додаткових сервісів, можливість формування індивідуальної «гібридної» хмари під конкретного клієнта; 2) формування нового банку в «хмарі», що дозволяє отримати додаткові можливості зберігання інформації та скоротити витрати на дане зберігання, отримати додатковий захист даних, розширити коло фінансових і нефінансових послуг

Світова криза 2008 року змусила банки усіх країн адаптуватися до вимог нового світу. Перш за все, були збільшені вимоги до капіталу банків, ввели оновлені стандарти управління ризиками та більш суворі вимоги до реалізації програми KYC (ідентифікації клієнтів, яку знають як «Знай Свого Клієнта») та AML (процедура боротьби відмивання грошей). Через

бажання користувачів експериментувати з цифровими послугами та внаслідок кризи 2008 року орієнтація банків на внутрішні процеси змінилась, що стало причиною виникнення та зростання нових Фінтех-компаній [3].

Подія 2017 року – початок роботи інкубаційної програми «Open Banking Lab», дала можливість створювати програми і платформи на основі відкритих даних банків та їх API. Продуктами цього проекту є рішення у сфері банкінгу Big Data аналітика (прогнозна та поведінкова аналітика, кредитний рейтинг, безпека даних та конфіденційність); RegTech послуги з перевірки клієнтів (KYC) для МСБ (цифрове кредитування, виставлення рахунків, управління готівкою, факторинг) [4].

2015 рік: Конференція «Fintech Ukraine 2015» – проведено дискусію між представниками регулюючих органів, стартапів, експертів банківського сектора та фінансового ринку Створення українського венчурного хабу «UVH»

2016 рік: Створення інкубатора «1991 Open Data Incubator» перша українська некомерційна екосистема відкритих державних даних

2017 рік: Запуск «Android Pay» в Україні – представлено перший в Україні безконтактний сервіс електронних платежів Запуск інкубаційної програми «Open Banking Lab» запуск «Monobank» – mobile-only банк – перший в Україні мобільний банк без відділень

2018 рік: Запуск «Apple Pay» в Україні – спочатку ПриватБанк, дещо пізніше Ощадбанк та Monobank розпочали підтримку платежів за допомогою продукції Apple

У 2018 році відбулось збільшення P2P-переказів, за розмірами безготівкових операцій в Україні, можемо припустити, що відбувається значний розвиток P2P-кредитування за межами банку. Зберігається популярність щодо поширення безконтактних платежів, зокрема за допомогою смартфонів та інших NFC-пристроїв. Їхня популярність зумовлена безпекою, швидкістю та зручністю таких операцій [5].

Основними напрямками українських банківських інновацій в останні роки стали: 1. Інтернет та мобільний банкінг та значне розширення банківських операцій, які доступні через ці системи.

2. Безкарткові розрахунки через мобільний телефон.

3. Активізація присутності в соціальних мережах.

4. Доступність терміналів самообслуговування.

5. Режим роботи «24/7».

6. Електронна решта (послуга, коли решта в копійках переводиться на рахунок чи поповнює мобільний телефон клієнта).

7. Індивідуалізація потреб клієнтів (застосовується переважно для VIP-клієнтів банку).

Висновок

Наразі Національний банк знаходиться на початку власного шляху приєднання до міжнародної фінтех-спільноти і взаємодії з іншими регуляторами цього інноваційного ринку.

Як приклад, Національний банк України приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій (Global financial innovation network, GFIN). Це дасть можливість українському центробанку підвищити рівень проникнення інновацій до фінансового сектору та сприятиме реалізації завдань Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.

Членство в мережі надасть Національному банку такі переваги:

– залученість до обміну досвідом, інформацією та аналітичними звітами між регуляторами різних країн світу;

– експертна допомога у побудові регуляторної "пісочниці" відповідно до кращих світових практик;

– вивчення інноваційних рішень для повноцінного розуміння ймовірних ризиків, сучасних підходів та методології регулювання фінтех-ринку.

– основною місією Глобальної мережі фінансових інновацій є: сприяння співпраці та обміну досвідом з питань інновацій між фінансовими регуляторами;

– покращення співробітництва у сфері фінтеху між регуляторами і бізнесом.

Також, доцільно виділити основні види інновацій, які розроблено та впроваджено у банківську сферу в останні роки: продуктові інновації: платежі в реальному часі, мобільні, безкарткові, безконтактні платежі; дистанційне кредитування, платіжний мінітермінал, онлайн-продукти); процесні (технологічні) інновації: хмарні сховища даних, хмарні обчислення — обробка Big Data, відкритий банкінг — API, інтелектуальний аналіз даних, BaaS — банкінг як послуга, технологія блокчейн; ринкові інновації: everyday banking, цифрове банківське обслуговування у форматі 24/7, безпека банківської діяльності, маркетингові інновації.

Перелік використаних джерел

1. Лакоснік Є. Банківські інновації на ринках, що розвиваються / Є. Лакоснік // Банківська практика за кордоном. 2006. № 7. С. 13–28.
2. Фінтех в Україні: тенденції, огляд ринку та каталог. 2018. URL: https://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf
3. Корнєєв В. Л. Фінансові інновації банків і можливості диверсифікації банківських послуг. Світ фінансів. 2017. № 2. С. 74–81.
4. Грошово-кредитна статистика НБУ: дані НБУ. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44579
5. Fintech-послуги: сутність, роль і значення для економіки України URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2018_23_2/22.pdf

УДК 336.71

Петканич Марія-Вікторія

студентка

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Науковий керівник: Заславська Ольга

к.е.н., доцент

доцент кафедри фінансів і банківської справи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Mariia-Viktoriia Petkanych

student

Uzhhorod National University

Uzhhorod, Ukraine

Scientific supervisor: Zaslavska Olga

PhD (Economics), Associate Professor

Associate Professor of Finance and Banking Department

Uzhhorod National University

Uzhhorod, Ukraine

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ БАНКІВСЬКИХ ІННОВАЦІЙ

GLOBAL TRENDS IN BANKING INNOVATION

Сучасний стан світового банківського сектору характеризується активним впровадженням інноваційних технологій у свою діяльність. Банківські інновації допомагають установам залучати нових клієнтів, розробляти альтернативні канали